

Unikátní výtah pater noster na kraji už opět funguje

11. 06. 2009 00:00

[id:8260|autor:Mgr. Langer Jiří|email:jiri.langer@kraj-lbc.info|telefon:485 226 302|mobil:|aktualizace:]

Oběžný osobní výtah, který byl instalován v nynější budově Krajského úřadu Libereckého kraje v Liberci v roce 1971, se po čtyřech dnech v pondělí 15. června znovu rozjel. Externí servisní organizace LIFT Praha, s.r.o provedla generální opravu dvou kusů převodových skříní, resp. výměnu třecích ložisek v rekordním čase. Oprava podobného rozsahu byla provedena naposledy před 25 lety.

[\(menší rozlišení\)](#)

„Svojí celkovou obslužnou výškou 56,8 m a 16 stanicemi je největším v České republice a v Evropě má jen málo konkurentů,“ uvedla vedoucí kanceláře ředitele KÚLK Marie Filipová. „Po dlouhé době se podíváme do šachty, která také na světě moc konkurentů nemá,“ dodala. Systém 35 dřevěných kabin v ocelovém rámu je zavěšen na dvou masivních řetězových smyčkách a je poháněn přes šnekové převodovky elektromotorem o výkonu 25 kW.

[\(menší rozlišení\)](#)

Kabiny jsou určeny maximálně pro 2 osoby a pohybují se stálou rychlostí 0,3 m/vteřinu, což umožňuje bezpečný nástup i výstup. Nosnost plně zatíženého výtahu je 5600 kg při maximální přepravní kapacitě 8 osob za min. resp. 480 osob za hodinu z jednoho nástupního místa.

Svislé vodící prvky kabin ve výtahové šachtě jsou zhotoveny z dubového dřeva trvale mazaného vazelínou. Proto je provoz téměř bezhlučný.

„Bezpečná přeprava osob je zajištěna a pravidelně kontrolována různými mechanickými prvky, které v případě potřeby zajistí zastavení pohybu. Jsou to např. posuvné příčky nad vstupy, odklopné můstky nástupních prahů a předních hran u podlah v kabinách, též ochranné přepážky

✘
([menší rozlišení](#)) mezi kabinami a v horním a dolním průjezdu. Každá porucha, zastavení a spuštění provozu jsou akusticky signalizovány,“ vysvětlil. Karel Homolka, vedoucí oddělení hospodářské správy KÚLK.

Obecně je páternoster název pro výtah s nepřetržitým pohybem, oběžný výtah. Pojmenování vzniklo podle prvních slov latinské verze modlitby Otčenáš (Pater noster), neboť kabinky výtahu jdou dokola jedna za druhou jako kuličky růžence.

✘
([menší rozlišení](#)) Jízda přes tolik podlaží je ojedinělou příležitostí a představuje i při dennodenním používání vítaný zážitek. Obavy, že bude zrušen kvůli regulím Evropské unie, by možná mohla rozptýlit šance na jeho prohlášení za technickou památku. Netřeba zdůrazňovat kouzla okamžiků, kdy se úředníci pohybují s ležstvy nahoru a dolů a v průběhu vertikálního pohybu se na chvíli zjevují svým kolegům, které zdraví a mizí ve směru pohybu.

Autorem budovy je architekt Zdeněk Plesník, v té době projektant „gottwaldovského“ Centroprojektu vzešlého z Baťova odboru výstavby. Tento odbor vyprojektoval mimo jiné proslulou správní budovu firmy Baťa, takzvanou „Jednadvacítku“. Ačkoli obě stavby vznikaly v různých režimech a pod různými projektanty, nesou celou řadu společných rysů. Kupříkladu využití páternosteru, který v Liberci vyjíždí dokonce o jedno patro výše než ve Zlíně, nebo osazení kolejnice na střešní terasu, která slouží k zavěšení pojízdné lávky na čištění fasády.

✘
([menší rozlišení](#)) Dům nebyl navržen jako solitér, měl vyrůst z rozsáhlejšího komplexu čtyřpodlažních horizontálních budov s příjezdovou lávkou přes řeku Nisu. Ostatní stavby ale nakonec nebyly realizovány podle původního projektu. Budovy, které v sousedství výškového objektu dnes stojí, tak nemají s Plesníkovým návrhem mnoho společného.

I to, že nakonec nedošlo k vyřešení přemostění řeky Nisy, která protéká jen pár metrů před hlavním vchodem, je důsledek „rozumově vychýlené“ doby, v níž se objekt stavěl. Součástí původního Plesníkovy návrhu byl most v podobě obdélníkové piazzety, který by umožňoval důstojný vstup do budovy. Tento problém ostatně není vyřešen dodnes.